

EGY CSÉSZE TEÁT?

.. esetleg mérget?

Nem köszönöm, csak simán teát.

50 x 70 cm, vászon, tempera, gyöngyházfényű akrilfesték 2011.

Fábián Anna

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
Képi ábrázolás BA, III. évfolyam

Témavezető: Gál Lehel festőművész adjunktus

*„ Ami történik:
vízre hulló hópehely:
van is és nincs is. ”
/ Fodor Ákos : Haiku /*

Egy csésze teát?

.. esetleg mérget?

Nem köszönöm, csak simán teát.

Műleírás

A következőkben az általam készített „*Egy csésze teát?* ” című festmény alkotói folyamatát szeretném bemutatni; kitérve a témaválasztásra, a kompozíció kialakulására, az engem, mint alkotót ért hatásokra, majd a technikai megvalósításra.

A témaválasztás során egyaránt merítettem ötletet az irodalom, a képzőművészet, a közvetlen környezetem területéről, amiket példaként meg is fogok említeni a későbbiekben.

Az *Egy csésze teát?* című munkámat 2011-ben készítettem. Anyaga előalapozott vászon, melyre némi ceruzával történő előfirkálás után kezdtem dolgozni.

Igazából nem tudatosan alakult a kompozíció. Bár mindenképp portrénak készült-eredetileg önarcképnek indult. Az , hogy milyennek látjuk magunkat, a fejben dől el és sokszor ellenkezik azzal a képpel, amit a külvilág, barátaink ismerőseink, ismeretlenek alkotnak rólunk. A magabiztosság maszka mögött sokszor ott rejlik a sebezhetőség. Tehát a metamorfózis, amivel önmagam ábrázoltam, egyfajta maszk, amivel az önmagammal való szembenézés félelmét ábrázolom, a rejtőzködő hajlamot, amivel hajlamos vagyok a 'fák közé' szaladni, ha 'puskalövést' hallok dörögni.

Az egyiptomi hitvilág mindig is érdekelt, a szarvas-őz nem valóságghű színe a kékesfekete (a fekete őz olyan ritka akár az albinó) valamint a háttér arany-sárgás színvilága az ókori *Anubisz* ábrázolásokat juttatja eszembe. A *csodaszarvas* mítoszra is gondoltam közben, az ember és a szellemvilág kapcsolatára, a sámánok hitére, nem utolsó sorban az ősi kínai teakészítés hagyományára, némely italok olyan erőre sikeredtek, hogy szinte hallucinációkhoz vezettek. Tehát gondoltam még múlt tiszteletére, gyökereink fontosságára ebben a modern szétcsúszó világban, valamint az apró dolgokban rejlő csodákra, a nőiség kifejeződésére, teszem azt egy kékesen csillogó se vidám se szomorú szempárban fényleni. Ugyanakkor a kacérság is ott van, és a romlottság, ami nem feltétlen rossz, ha felnyitja az úgynevezett harmadik szemünket, rávilágít a létezés lényegére, értelmére. Ezt - lehet, hogy kicsit túl direkt, de elég kifejező- egy metál zenekar egyik dalszövege tökéletesen kifejezi:

„you are the virgin

you are the whore”

vagyis:

te vagy a szűz és te vagy a kurva

A mű elkészítéséhez pár erdei séta, egy kis árva őz simogatása Erdélyben, egy viharos időben a tisztáson átszaladó szarvas, egy nyári olvasmány: a *Boszorkánykonyha* című kis történet (krimi a mérgezett teafűről), egy antikvárium leszelektált könyvei között talált : *Katherine Mansfield : Egy csésze tea cím könyve*- melynek elbeszélései látszólag apróságokról, jelentéktelen dolgokról beszél: egy idős hölgy derűsen üldögél egy parkban, egy fiatal pár kineveti régimódi rókaprémjét, és ezzel elrontja hangulatát – még szokásos vasárnapi süteményét sem veszi meg. *Az író nő érzékenysége, finoman szatirikus látásmódja ezekben a felvillanásokban is az emberi sorsok mélységét, az élet teljességét ragadja meg* – tehát a hétköznapi örületek ,

valamint megszámlálhatatlan bögre jóféle tea ' elfogyasztása ' is adott némi ihletet. Akárhányszor elütnek egy szarvast és mondjuk hallom a hírekben vagy ismerőstől, mindig elszorul a szívem..Mivel az állat a naivok bizalmával nem fut el, hanem csak áll és néz a fényszórókba, amik egyre közelednek és vár. Háttha nem bánt. És ugyanez, mikor vadhúst látok az étlapon, vagy trófeát látok, esetleg vadászlest..

Különböző teázókban , szórakozóhelyeken, - ennyi erővel a kép címe egy kupica pálinkát is lehetne- is érzem, hogy a férfi-női szerepek, egyfajta vadászat van, mindkét nem részéről, és trófeagyűjtés, ezért érzem az azonosulást a vadakkal. A gyermeki ártatlanság és az őszinteség elvesztését, az ital a józanság elvesztésének katarzisének átélését szándékoztam megfogalmazni.

Kiemelkedő helyen említeném egyik kedvenc női festőm *Frida Kahlo* félig ember félig állat önarcképe az *Én, a szegény kicsi szarvas* c. alkotását.

„*A képei azt fejezik ki, amit mindenki érez: hogy a szenvedésben egyedül vagyunk.*”

Abban érzem magam hasonlóknak a festőnővel, hogy a festészet számomra is öngyógyító hatású.

A megélt valamint a mesészerű dolgok összeálltak bennem egy képpé, amiből tervezek sorozatot készíteni, mivel úgy érzem ez a téma még némi magyarázatra és kifejezésre szorul. A fejlécben található *Fodor Ákos haikut* azért találtam ide illőnek, mert jól kifejezi a 'carpe diem' életérzés lényegét, a pillanat varázsát. Ez a kettősséget szerettem volna kifejezni. Az úgynevezett ' vadállatok ' emberi hajlamait és a ' szelíd – kultúrált ' emberek közti párhuzamot. Az, hogy ruhát visel és emberi pózban ül , csak szintén szimbolikus jelentőséggel bír számomra. Ugyanakkor az ellentéteket is, a vadász-áldozat viszonya és hasonlósága, az ártatlanság és a bűn , a gyűlölet és szeretet között , mint ahogy *Catullus* is megírta sokszor csak egy hajszálnyi elhatárolódás van csupán. *Freud pszichoanalízisében* is örök harcban áll egymással az úgynevezett ösztön-én- a szenvedélyek forrása- és a Felettes- én – józan ész korlátainak tudója-, ami általában kellemes kesze - kuszaság harmonikus létezése helyett káoszhoz, elfojtáshoz vezet. Az ecsetvonásaimat is ez a kettősség jellemzi, mert valahol lazább, a háttérben elmosódó hegyek, erdők alig körvonalazhatók, viszont a figura konkrét, határozott, szembenéz a

nézővel. Szomorú vidáman, sírva vigadva, csupán vágyakozva, elérhetetlen és könnyen elérhető, közelség és távolság. A forró tea is addig finom míg ki nem hűl és ha nem kóstoljuk meg, sosem tudjuk meg, hogy milyen volt teljességében.

Gyakran érzem közelebbinek azt ami távol van - helyek, emberi kapcsolatok- és messzinek azt ami itt van, a MOST és a ma. Van ez így a holléttel is. Néha mintha egy régi korban élnék, valamikor meg a jövőben, pedig a tea most jó, most meleg most kell inni, egészségedre! Ellentétek, mindenhol. A mozdulatlanság és a mozgás, bármikor kiszaladhatna a képből, de nem tud az anyag fogva tartja, csakúgy, mint a lelket a test. Ha akarom ha nem, korlátoltság mindenfelé. Ezt csak a szellem tudja átlépni. A csésze, ami igazából nincsen ábrázolva a képen anyagi valójában, csak elméletben szerepel, mégse érzem befejezetlennek, mivel a kép folytatódik gondolati síkon, két dimenzióból a harmadikra váltva. Így ott is van meg nincs is és mindenki, aki belebotlik – vagyis találkozik vele - olyan teát iszik ' velem ' a nézése közben, amilyet az ízlése megkíván.